

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA DARASA LA NNE

06

URAIA NA MAADILI

Muda: Saa 1:30

SULUHISHO

Mwaka: 2020

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu mbili; A na B zenye jumla ya maswali **sita (06)**
2. Jibu maswali **yote**

Ukurasa 1 kati ya 5

Pata hii, pamoja na vitu vingine katika: <https://maktaba.tetea.org>

Imeandaliwa na Maria Marco kwa TETEA

SEHEMU A (Alama 26)

1. Jibu vipengele (i) – (v)

(i) Ngoma ya asili ya watu wa mkoa wa Ruvuma huitwa

- A. mganda
- B. mdundiko
- C. mdumange
- D. sindimba

Jibu: D. sindimba

Sababu: Sindimba ni ngoma ya asili inayojulikana mkoani Ruvuma.

(ii) Moja kati ya mambo yanayovutia watalii katika nchi ya Tanzania ni

- A. barabara na ufugaji wa kuku
- B. bustani za maua na mvua
- C. milima na Hifadhi za Taifa
- D. viwanja vya michezo na mabwawa ya samaki

Jibu: C. milima na Hifadhi za Taifa

Sababu: Milima na hifadhi za taifa ni vivutio vikuu vya watalii.

(iii) Zipi kati ya nchi zifuatazo sio wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki?

- A. Tanzania na Uganda
- B. Kenya na Uganda
- C. Rwanda na Burundi
- D. Zambia na Zimbabwe

Jibu: D. Zambia na Zimbabwe

Sababu: Zambia na Zimbabwe hazipo kama wanachama wa EAC.

(iv) Shughuli gani ya asili inayofanywa na jamii ya watu waishio karibu na bahari au maziwa?

- A. Ufugaji wa samaki
- B. Uchimbaji wa mabwawa
- C. Uvuvi wa samaki
- D. Kilimo cha mpunga

Jibu: C. Uvuvi wa samaki

Sababu: Jamii zinazokaa karibu na maji hufanya uvuvi kama shughuli ya asili.

(v) Zamani viongozi wa makabila walipatikana kwa njia gani?

A. Kurithishwa

B. Uchaguzi

C. Uteuzi

D. Kupendekeza

Jibu: A. Kurithishwa

Sababu: Zamani viongozi walirithiwa kutoka kwa wazazi au familia zao.

2. Jibu vipengele (i) – (iv) kwa kuoanisha Fungu A na Fungu B

(i) Hutoa taarifa kwa njia ya sauti tu

Jibu: E. Radio

(ii) Hutoa taarifa kwa njia ya picha na maneno tu

Jibu: A. Gazeti

(iii) Hutoa taarifa kwa njia ya picha, maneno na sauti

Jibu: F. Runinga

(iv) Hutoa taarifa kwa njia ya mazungumzo

Jibu: D. Masimulizi

3. Jibu vipengele (i) – (iv)

(i) Watoto walitoa ushahidi wa kweli juu ya wizi uliofanywa na wenzao. Kitendo kinaonesha

Jibu: uaminifu

(ii) Mtu ambaye ana umri wa chini ya miaka 18 huitwa

Jibu: mtoto

(iii) Chombo kisicho cha kiserikali kinachohusika na haki za binadamu katika Tanzania

Jibu: TAMWA

(iv) Mtu kutoaminika kwa wengine yaweza kuwa ni matokeo ya mtu huyo

Jibu: kutokuwa muwazi

SEHEMU B (Alama 24)

4. Jibu vipengele (i) – (v) kwa kuweka alama ya (✓)

(ii) Jumanne anafua sare zake za shule na kuzipiga pasi kila siku

Jibu: Kujipenda ✓

(iii) Juma alimshukuru Roda kwa kutoa msaada kwa mama yake aliyekuwa mgonjwa

Jibu: Kuwapenda wengine ✓

(iv) Amina anapiga mswaki na kuoga kila siku

Jibu: Kujipenda ✓

(v) Mwanafunzi alitoa pole kwa mwenzie aliyepata matatizo

Jibu: Kuwapenda wengine ✓

5. Maswali ya picha

(a) Ni rasilimali gani inaharibiwa katika picha hii?

Jibu: Miti

(b) Ni njia gani wanatumia kuharibu rasilimali hii?

Jibu: Kukata miti ovyo

(c) Ni kifaa gani wanatumia kuharibu rasilimali hii?

Jibu: Panga au shoka

(d) Uharibifu wa rasilimali hii husababisha nini?

Jibu: Kupungua kwa miti, uharibifu wa mazingira na kupotea kwa makazi ya wanyama

6. Maswali kutoka kifungu

(a) Taja shughuli kuu mbili zinazofanyika shuleni.

Jibu: Kufundisha na kujifunza; kucheza michezo

(b) Ni kwanini wanafunzi husimama kwenye mistari kila kengele inapogongwa?

Jibu: Kusikiliza matangazo na amri za walimu

(c) Ni muda gani vipindi huanza?

Jibu: Saa mbili kamili asubuhi

(d) Ni siku gani masomo huisha saa 6 kamili?

Jibu: Kila Ijumaa